

HIPPOLYTOS—ADONIS ELLER ELVIS: EN UNDERSØGELSE AF ARISTOTELES' *ETHOS*-BEGREB I SENECAS *PHAEDRA* OG SARAH KANES *PHAEDRA'S LOVE*

AF LOUISE HINKBØL

Sarah Kane og mytebegrebet

Hvornår kan man sige om en tekst, at den er original? De antikke myter og fortællinger er blevet genskrevet et utal af gange i løbet af den europæiske litteraturhistorie. Incestdramaet om Fædra og hendes sted søn Hippolytos er et godt eksempel herpå. Den første fortælling om Fædra og Hippolytos, som vi har bevareret, er Euripides' *Hippolytos* fra ca. 428 f.Kr., men denne er sandsynligvis allerede en genskrivning. I Rom skriver Seneca sin version af fortællingen, *Phaedra*, i det første århundrede e.Kr., og i renæssancen er det først og fremmest Racines franske fortolkning *Phèdre*, der er værd at nævne. Alle senere genskrivninger tager udgangspunkt i en af de tre versioner af myten.

Jeg bruger i det ovennævnte ordene myte og fortælling lidt tilfældigt, da det er svært at definere og adskille disse begreber. Myter definerer vi i dag som "mundtligt overleverede fortællinger eller fabler, der forklarer menneskenes og verdens skabelse, naturens kræfter og beretter om gudernes eller åndernes liv."¹ Men det græske ord μῦθος kan betyde mange forskellige ting, herunder ord, tale, men også sagn, fortælling, mv. Aristoteles bruger ordet til at angive et af tragediens seks grundelementer i sjette kapitel af sin poetik, *Om digtekunsten*. De seks grundelementer er: "fabel, karakterer, tale, tanke, scenebilledet og sangdigtning."² Mytebegrebet er omstridt og diskuteret af forskere som Hans Blumenberg i skriftet *Arbeit am Mythos*. Det er ikke nærværende artikels anliggende at indgå i denne teoretiske diskussion, men derimod at analysere en bestemt genskrivning af myten om Fædra og Hippolytos, nemlig den engelske dramatiker Sarah Kanes teaterstykke *Phaedra's Love* fra 1995. Kane blev født i 1971, og efter en universitetsuddannelse i dramaturgi på Bristol University og en MA i "playwriting" på Birmingham University, debuterede hun i 1995 med sit første stykke *Blasted* på Royal Court Theatre Upstairs i London. Stykket fik stor opmærksomhed fra medierne, især pga. stykkets ekstremt voldelige elementer. Hendes andet teaterstykke, *Phaedra's Love*, var en stor succes, og herefter skrev hun yderligere tre stykker og skrev manuskriptet til en kortfilm. I 1999 begik Sarah Kane selvmord efter lang tids kamp med depression.³ Kane skrev stykket *Phaedra's Love* efter kommission af Gate Theatre i London, der ville sætte et stykke op, der var nyt, men tog udgangspunkt i et kanonisk græsk eller romersk stykke. Kane var ikke umiddelbart begejstret for opgaven, da hun mente, at antikke teaterstykker i høj grad var præget af, at alle de vigtige handlinger fandt

¹ Rasmussen et al. 2005: 238

² Aristoteles (1969): 37

³ Ravenhill 1999

HIPPOLYTOS—ADONIS ELLER ELVIS

AF LOUISE HINKBØL

---

sted bag scenen. Men hun læste nogle stykker igennem og besluttede sig for Senecas *Phaedra*. Hun siger selv om sin inspiration hos Seneca:

”I only read Seneca once. I didn’t want to get too much into it –I certainly didn’t want to write a play that you couldn’t understand unless you knew the original. I wanted it to stand completely on its own.”⁴

Kane har også udtalt, at hun hverken har læst Euripides eller Racine, hvilket sidenhen har undret hendes læsere, da hendes fokus i høj grad ligger på Hippolytos ligesom hos Euripides. Endvidere kan man måske stille spørgsmål ved, om det virkelig kan være rigtigt, at hun kun har læst stykket én gang. Det er nok ikke særlig ofte tilfældet ved moderne genskrivninger.

Ved en genskrivning af en tragedie kan man altså lave om på et eller flere af de seks aristoteliske grundelementer. Det er naturligvis interessant, at kigge på fabeln, selve handlingen, og se, hvad der er lavet om. Men lige præcis i forbindelse med Sarah Kanes *Phaedra’s Love* er det mere interessant at undersøge det andet grundelement: Karaktererne (ἦθος). Jeg vil i det følgende undersøge, hvordan hovedpersonen Hippolytos’ *ethos* beskrives hos henholdsvis Seneca og Sarah Kane.

Hippolytos hos Seneca: *Raris forma viris impunita fuit*⁵

Titlen på Senecas tragedie antyder – i modsætning til Euripides’ forlæg – at det ikke længere er Hippolytos, men derimod Fædra, der er tragediens hovedperson. Hos Sarah Kane er det helt tydeligt, at det er Hippolytos, der er den vigtigste karakter, og jeg vil derfor i det følgende undersøge, hvordan Hippolytos bliver beskrevet – først hos Seneca og senere hos Kane.

I Senecas *Phaedra* er Hippolytos den første person, der adresserer publikum, nemlig i præludiet, hvor Hippolytos taler til sine mænd forud for en jagt. Han henvender sig også til gudinden Diana, og man aner hermed, hvilke karaktertræk man kan vente at finde hos Hippolytos. Men Hippolytos’ sande karakter kommer især frem i stykkets andenakt, hvor Fædras amme taler med Hippolytos. I denne samtale advokerer han kraftigt for det frie liv i skoven, der står som et meget positivt alternativ til byens larm og elendighed. I skoven er man nemlig fri for alle de farer, der forbindes med bylivet:

---

⁴ Saunders 2002: 72

⁵ Seneca 820-821; hos Seneca henviser numrene i mine noter til verselinjer. Ved alle andre henvises der til sidetal. ”Beauty in men is rarely unpunished”

HIPPOLYTOS—ADONIS ELLER ELVIS

AF LOUISE HINKBØL

”non illum avarae mentis inflammat furor
 qui se dicavit montium insontem iugis,
 non aura populi et vulgus infidum bonis,
 non pestilens invidia, non fragilis favor;
 non ille regno servit aut regno imminens
 vanos honores sequitur aut fluxas opes,
 spei metusque liber, haud illum niger
 edaxque livor dente degeneri petit.”⁶

I byen hersker altså en række grimme størrelser så som *avaritia*, *pestilentia*, *vani honores*, *fluxae opes*, osv., men det er især bemærkelsesværdigt, at han bruger ordet *furor* til at betegne det, der er galt i byerne. Vi vil senere se, at lige præcis denne gløse bruges til at beskrive en række andre ting. Endvidere er det med Kanes genskrivning i tankerne en interessant formulering, han bruger i den andensidste linje i det citerede stykke, ”spei metusque liber”. For Hippolytos er det tilsyneladende et gode, at man både er fri for håb og frygt. Her ville man måske forvente, at der blev opremset to negative størrelser, men i stedet sidestilles *spei* med *metus*. Dette må ses som et udtryk for en eller anden stasis eller ligegyldighed, der i høj grad er relevant, når vi skal se nærmere på Kanes Hippolytos.

Flere gange nævner Hippolytos også, at det, der er galt, er tæt forbundet med hans tid. I sin beskrivelse af skovenes fordele siger han, at den bedste måde at leve på er at trække sig tilbage til skovenes ”ritus...priscos”⁷, og senere beskriver han de gamle bøgetræer, ”veteresque fagi”⁸. Hippolytos er altså en karakter, der ikke lever i nutiden, men derimod drømmer sig tilbage til en tidligere guldalder. Han går yderligere i detaljer omkring denne forgangne æras glæder i det følgende stykke:

”Hoc equidem reor
 vixisse ritu prima quos mixtos deis
 profudit aetas [...]”⁹

---

⁶ Seneca 486-492. Den engelske oversættelse lyder: ”No madness of greed inflames the man who devotes himself to the high hills; no breath of crowd, no mob that betrays good men, no pestilential envy, no fickle favour. He does not serve a throne or strive for a throne, pursuing empty honours and fleeing wealth; he is free of hopes and fears; no black gnawing malice attacks him with its ignoble teeth.”

⁷ Seneca 484

⁸ Seneca 510

⁹ Seneca 526-528: ”This was the way of life, I think, of those who burgeoned in the primal age and mingled with gods [...]”

HIPPOLYTOS—ADONIS ELLER ELVIS

AF LOUISE HINKBØL

Den tidsalder, han drømmer sig tilbage til, er – må vi konkludere – en tidsalder, hvor guder og mennesker levede sammen. Det er da også interessant, at guderne spiller en meget lille rolle i Senecas tragedie i forhold til hos Euripides. Godt nok beder Hippolytos til Diana i starten af stykket, men hun spiller ikke nogen selvstændig rolle – hun er blot med til at karakterisere Hippolytos. Hos Euripides derimod spiller både Afrodite og Artemis store roller, da Hippolytos' ἄμαρτία netop er, at han ikke er i balance med sig selv, da han kun tilbeder Artemis og fraskriver Afrodite. Guldalderen er blevet afbrudt, og til beskrivelsen af denne afbrydelse bruges igen ordet *furor*:

”Rupere foedus impius lucri furor
et ira praeceps, quaeque succensat agit
libido mentes.”¹⁰

Endvidere ser vi ham i det følgende udtryk som en repræsentant for Senecas stoicisme: ”certior somnus premit segura duro membra laxantem toro”.¹¹ Denne stoicisme ses også i stykkets helhed i forbindelse med skæbnens rolle, der udpensles af koret i slutningen af tredje akt:

”Res humana ordine nullo
Fortuna regit
sparsitque manu munera caeca
peiora fovens.”¹²

Menneskets liv afgøres af den altdominerende skæbne, og ikke engang Hippolytos, der gør, hvad han kan for at leve asketisk, undgår at blive ramt af skæbnens tilfældighed.

Herudover er det karakteristisk for Senecas Hippolytos, at han er misogynist: han raser imod kvinder og deres væsen. ”Sed dux malorum femina”¹³, siger han, og fortsætter senere:

---

¹⁰ Seneca 540-542: ”This peaceful compact was broken by unholy madness for gain, by hasty anger and by lust which goads inflamed minds.”

¹¹ Seneca 520-521

¹² Seneca 977-980: ”Human affairs with no semblance of order are ruled by Fortune. She scatters her gifts blindly, promoting all that is worst:”

¹³ Seneca 559: ”But the leader in evil is woman”

HIPPOLYTOS—ADONIS ELLER ELVIS

AF LOUISE HINKBØL

”Detestor omnes, horreo fugio execror.

sit ratio, sit natura, sit dirus furor:

odisse placuit.”¹⁴

Hippolytos’ kvindehad skyldes bl.a. hans ophav – hvilket igen er et udtryk for skæbnens determinisme – hans mor var nemlig amazone, en af de krigeriske kvinder, der skar deres ene bryst af og kun opdrog piger. Deres drengebørn sendte de enten væk eller slog ihjel. Vi ser, at ordet *furor* igen bruges, og her bruges det til at karakterisere kvindens fejl. Så ved at bruge det samme ord til at betegne først det, der er galt i byerne, dernæst – på et mere generelt plan – til at beskrive guldalderens afbrydelse, giver han kvinderne skylden for, at begge disse ting er gået galt. Kvinden er en del af problemstillingen. Efterfølgende bruges *furor* også til at angive Fædras brændende kærlighed til Hippolytos, og dette bliver hermed det udpenslede eksempel på det, der er galt i verden.

Hippolytos’ udseende er ikke beskrevet direkte i særlig høj grad, men af en af Fædras replikker må man konkludere, at han er en flot fyr. Hun fortæller, hvordan hun faldt for den unge Theseus – det er tydeligt, at hun dermed egentlig taler om Hippolytos. Endvidere handler korets sang efter anden akt netop om, at skønhed ikke er godt for mennesker. Vi får også at vide, at Hippolytos er kysk, hvilket naturligvis er at forvente af en Diana-følger. Lige efter at Fædra har erklæret Hippolytos sin kærlighed, står følgende:

”Procul impudicos corpore a casto amove

tactus!”¹⁵

I tredje akt vender Theseus hjem til Athen, og Fædra, der er opløst af tårer, fortæller ham, at Hippolytos har voldtaget hende, hvorefter Theseus bortviser ham fra Athen. En budbringer kommer i fjerde akt til byen og fortæller, at Hippolytos er død.

Hippolytos hos Kane: Elvis eller Jesus?

Ligesom hos Seneca er Hippolytos den første person, vi møder, nemlig allerede i første scene. Men det er en noget anderledes Hippolytos, vi møder hos Sarah Kane. Han sidder i et mørkt rum og ser Hollywood-

---

¹⁴ Seneca 566-568: “I detest them all, dread them, flee them, loathe them. Be it reason or nature or dire madness, I am set on hating them.”

¹⁵ Seneca 704-705: “Keep your wanton touch from my chaste body!”

HIPPOLYTOS—ADONIS ELLER ELVIS

AF LOUISE HINKBØL

---

film omgivet af dyr elektronik og tomme slik- og chipsposer. Han spiser den ene hamburger efter den anden og bruger beskidte sokker til aftager at forskellige kropsvæsker, både snot og sæd. Den Hippolytos, vi møder hos Kane, er altså en storforbruger af vestlige goder, og det lader til, at han er fuldstændig ligeglad med sin situation, hvilket kommer til udtryk i det følgende uddrag:

”Hippolytos watches impassively. [...]He puts his penis into the sock and masturbates until he comes without a flicker of pleasure.”¹⁶

De to adverbelle led “impassively” og “without a flicker of pleasure” illustrerer Hippolytos’ fuldstændige ligegyldighed. En anden forandring, vi bliver opmærksom på i forhold til Seneca, er, at Hippolytos tilsyneladende ikke længere er den smukke, kyske unge mand. Kanes Hippolytos er i høj grad en person med en seksualdrift – ja, hans handlinger har nærmest noget dyrisk over sig.

I anden scene møder vi Fædra i samtale med hoffets læge, og denne scene må ses som en genskrivning af Fædras samtale med ammen hos Seneca. Men i modsætning til hos Seneca er det ikke Fædras kærlighed, der diskuteres, men derimod Hippolytos’ situation. Han er overvægtig, skal ændre sine kostvaner og motionere mere. Senecas yngling er hos Kane blevet til en overvægtig forbruger af mad og sex. Graham Saunders sammenligner i tredje kapital af sin bog *Love me or kill me: Sarah Kane and the theatre of extremes* Kanes Hippolytos med den ældre Elvis Presley:

”In Phaedra’s Love the palace of Theseus has become a kitsch Graceland, a monument to the spiritual emptiness that gnaws at the royal family. Parallels between the royal prince and stories of music’s self-proclaimed ‘king’ and his tormented last years abound throughout the play: both are bloated on a diet of junk-food staples, most notably hamburgers and peanut butter [...], and both give themselves over to a life of sloth, abetted by television and intermittently interrupted by anonymous sexual encounters [...] who willingly seek the allure celebrity and power –“¹⁷

Vi får yderligere en beskrivelse af Hippolytos’ seksualitet, da Fædra fortæller, at der kommer folk til slottet kun for at have sex med ham, og da lægen spørger, om det er kvinder, der kommer til slottet, svarer

---

¹⁶ Kane 2002: 3

¹⁷ Saunders 2002: 74

HIPPOLYTOS—ADONIS ELLER ELVIS

AF LOUISE HINKBØL

Fædra:

”There’s nothing gay about Hippolytos.”¹⁸

Hippolytos’ seksuelle afholdenhed er altså et af de væsentlige karaktertræk, der omskrives i moderne genskrivninger. Det er ikke et karaktertræk, vi kan genkende i et moderne samfund, og det må derfor tilpasses et moderne publikum. Hippolytos’ kyskhed genskrives i denne sammenhæng meget ofte som homoseksualitet, bl.a. hos den catalanske forfatter Miquel M. Gibert. Det lader dog ikke til, at Hippolytos’ seksuelle eskapader er rettet mod nogen bestemt gruppe, men bruger derimod sex som et slags middel mod depression, selv om det samtidigt er én af de ting, der er med til at deprimere ham. Fædra siger til sin datter, Strophe:

”[H]e tells me things. We’re very close. About sex and how much it depresses him, and I know.”¹⁹

Hippolytos’ handlinger stemmer i høj grad overens med handlinger, som man kan forvente af en person med en klinisk depression. Hippolytos fortæller senere om sine seksuelle oplevelser, da Fædra spørger ham om, hvornår han sidst havde sex:

Hippolytos [...] Someone came round. Fat bird. Smelt funny. And I fucked a man in the garden.

Phaedra A man?

Hippolytos Think so. Looked like one but you can never be sure.”²⁰

Senere indrømmer Hippolytos også, at han har haft sex med Strophe, og I løbet af stykket ser publikum ham have sex med både Fædra og en præst. Den ligegyldighed, vi så hos Hippolytos i starten af stykket, gælder altså også sex. Det er bare endnu en måde, hvorpå han kan udfylde tiden, imens han venter – nærmest som en eksistentiel venten – på, at der skal ske noget, som kan ruske op i dagligdagens trummerum:

---

¹⁸ Kane 2002: 4

¹⁹ Kane 2002: 9

²⁰ Kane 2002: 14

HIPPOLYTOS—ADONIS ELLER ELVIS

AF LOUISE HINKBØL

"Fill it up with tat. Bric-a-brac, bits and bobs, getting by, Christ Almighty wept."²¹

Kanes Hippolytos har dog det til fælles med Senecas Hippolytos, at de begge synes, at der er noget galt med den verden, de lever i. Handlingen i Kanes stykke udspiller sig på én dag, og det er Hippolytos' fødselsdag. Fædra kommer derfor ind til ham med gaver fra befolkningen. Hun spørger ham, hvad han ser i fjernsynet, og han svarer:

"News. Another rape. Child murdered. War somewhere. Few thousand jobs gone. But none of this matters 'cause it's a royal birthday."²²

Hippolytos er utilfreds med samfundet, men han gør ikke noget aktivt for at forbedre det. I stykkets slutning er Hippolytos øjensynligt godt tilfreds med sin situation, selv om hans kønsdele er blevet skåret af og smidt på grillen sammen med hans indvolde. Han siger afsluttende, at Fædras beskyldning er hendes gave til ham, og han begejstres for første gang i stykket, for nu sker der lige pludselig noget. Hans sidste replik, imens han kigger op på gribbene, der svæver over ham, er: "If there could have been more moments like this."²³

Et meget vigtigt karaktertræk hos Kanes Hippolytos er hans forhold til sandheden, for den er for Hippolytos det eneste, han holder fast i. Efter Fædra og Hippolytos' seksuelle møde hænger Fædra sig selv med en note vedlagt, hvorpå der står, at Hippolytos har voldtaget hende. Hippolytos bliver derfor kastet i fængsel, hvor en præst prøver at overtale ham til at sige, at det ikke er sket²⁴, så kongehuset kan reddes. Men Hippolytos' svar er: "I've lived by honesty let me die by it."²⁵ Hans altoverskyggende ærlighed får ham til at minde om en Jesus- eller Sokrates-figur, der hellere vil dø end fortælle noget usandt. Sammenligningen med Jesus kan vi også se andre steder i teksten f.eks. ved Hippolytos' replik: "Getting dark thank Christ day's nearly over". Her er det naturligvis hans egen fødselsdag, der er tale om. Senere føres Hippolytos ud til den vrede folkemængde, hvor hans far, Theseus, gemmer sig. I denne situation er det tydeligt, at Hippolytos er en slags Jesus-figur, og Theseus Judas:

---

²¹ Kane 2002: 18

²² Kane 2002: 12

²³ bKane 2002: 41

²⁴ Det er interessant, at Hippolytos jo rent faktisk ikke har voldtaget sin stedmor, men han mener helt sikkert selv, at han er ærlig, når han siger, at han har. Hans "voldtægt" er her ikke fysisk, men mental.

²⁵ Kane 2002: 33

HIPPOLYTOS—ADONIS ELLER ELVIS

AF LOUISE HINKBØL

"Hippolytos looks into Theseus' face.

Hippolytos You.

Theseus *hesitates, then kisses him full on the lips and pushes him into the arms of Man 2.*"²⁶

Sarah Kane siger selv det følgende om Hippolytos' ærlighed:

"[...] I thought Hippolytos was so unattractive for someone supposed to be so pure and puritanical, and I thought actually the way to make him attractive is to make him unattractive but with puritanism inverted [...] So I made him pursue honesty rather than sexual purity which I hadn't cared for anyway..."²⁷

Dette er altså endnu et eksempel på, hvordan Hippolytos' karakter er ændret, så den passer til det moderne samfund. Og det er måske især det, der er interessant ved Kanes genskrivning af myten om Fædra og Hippolytos. Der er ikke ændret så meget på selve fortællingen (Aristoteles' μῦθος), men derimod en af karaktererne (ἦθος). Der er ændret på Hippolytos' grundlæggende karaktertræk, så han er blevet en person, det moderne publikum kan relatere til. Dette er ifølge den danske forfatter Peer Hultberg, der i øvrigt selv har forsøgt sig med en genskrivning af Fædra-myten, et meget vigtigt træk ved litteraturen: At den siger noget, om den tid, den er skrevet i. I en samtale med sin forfatterkollega Niels Frank siger han følgende:

" –gennem litteraturen får du en anden erkendelse. Ja, men du får ikke en rationel erkendelse. Du får i højeste grad en følelsesmæssig erkendelse. Det er interessant, at hvis man er åben, så kan man læse litteratur, der er 3000 år gammel og stadig leve med i det. For eksempel Sofokles, Aischylos, Homer. Hvis du læser *Antigone* – du er stadig med i det. Du oplever det litterært, sprogligt, men også som handling, og det er forbløffende, at det ikke forældes, at det stadig siger: Der var mennesker dengang, der levede som du, de reagerede som du, følte som du, tænkte som du. Det er en vigtig funktion ved litteraturen. Du laver et tidsdokument [...] du [er] vidne om din tid. Og blandt andet derfor ændrer litteraturen sig med tiden – du har fået et overordnet vidnesbyrd om mennesket som sådant, men også om en tid."²⁸

---

²⁶ Kane 2002: 38

²⁷ citeret i Saunders 2002: 73

²⁸ Kabel & Frost 2007: 30

HIPPOLYTOS—ADONIS ELLER ELVIS

AF LOUISE HINKBØL

Som jeg læser ham, siger Hultberg her noget om, hvorfor det er interessant at læse klassikere. De indeholder almenlydige sandheder, om hvad det vil sige at være et menneske. Men på samme tid siger han, at litteraturen i høj grad er knyttet til en bestemt tid, og man kan måske dermed udlede, at det er ekstremt vigtigt – hvis klassikerne skal blive ved med at være relevante for os – at de bliver genoversat og genskrevet, så de passer til vores tid. Så kan mennesker så som Sarah Kane, der egentlig ikke bryder sig om græske og romerske teaterstykker, alligevel få noget ud af at genbruge materialet, og stykker som *Phaedra's Love* kan blive en enorm succes, som det rent faktisk gjorde.

Konklusion

Jeg kan hermed konkludere, at myten om Fædra og Hippolytos er meget populær, når det gælder genskrivninger, og alle de moderne genskrivninger bruger enten Euripides', Senecas eller Racines version af myten som skabelon for deres eget værk. Når man kigger nærmere på genskrivninger af myter, er det i høj grad interessant at se på, hvordan Aristoteles' seks grundelementer i tragedien er repræsenteret. I forbindelse med Sarah Kanes genskrivning *Phaedra's Love* er det især interessant, at undersøge, hvorledes hovedpersonen Hippolytos' *ethos* har ændret sig i forhold til Senecas forlæg.

Den Hippolytos, vi møder hos Seneca, er ung, smuk, kysk, misogynist og opholder sig helst i skoven langt fra de dårligdomme, der er forbundet med byen og især med tidsånden. Han drømmer sig tilbage til en svunden, bedre tid, og han mener i høj grad, at den *furor*, der er skyld i, at det er gået galt, er forbundet med kvinderne.

Det er en noget anderledes Hippolytos, vi møder hos Sarah Kane. Han er doven, overvægtig og laver ikke andet end at se tv, spise junk food og have sex, enten onani eller med alle mulige tilfældige mennesker, der kommer til ham for at have sex. Hippolytos' *ethos* er ændret drastisk, og han er i høj grad gjort mindre behagelig – han opfører sig dyrisk, men i og med han gør det, er han faktisk blevet mere menneskelig. Han er blevet en person, man kan relatere til, og læserens sympati ligger helt sikkert hos Hippolytos, selv om han beskrives som et modbydeligt menneske.

Genskrivningen handler i særdeleshed om Hippolytos' *ethos*, og det er én af de måder, stykket er tilpasset et moderne publikum. Der er mange andre aspekter ved Kanes genskrivning, der kunne være interessant at diskutere. F.eks. var scenen bygget op, så den skulle ligne Buckingham Palace, og Fædras modtagelse hos folkemængden minder meget om den måde, man talte om prinsesse Diana på i 90'erne. Stykket er skrevet før Dianas død og kommer på en måde til at stå som et varsel om hendes død, og denne vinkel kunne i høj grad være interessant at undersøge nærmere. Der er ingen tvivl om, at det er det engel-

HIPPOLYTOS—ADONIS ELLER ELVIS

AF LOUISE HINKBØL

---

ske kongehus, der er fokuspunktet i Kanes tragedie. Endvidere kunne man se nærmere på Sarah Kane i forbindelse med begrebet "In-yer-face theatre", og det kunne også være interessant at kigge på Hippolytos' karakter i forhold til depression og Sarah Kanes egne erfaringer med dette.

Bibliografi

Aristoteles

1969. *Om digtekunsten*, oversat af Erling Harsberg, Gyldendal, København.

Euripides

1958. *Hippolytos*, oversat af Otto Gelsted, Sirius, København.

Kabel, K. & L. Frost

2007. "Nysgerrigheden er noget aggressivt *Samtale mellem Niels Frank og Peer Hultberg*", i *Den blå port* 73: 25-38.

Kane, S.

2002. *Phaedra's Love*, Methuen Drama, London.

Rasmussen et al.

2005. *Gads Litteraturlleksikon*, G.E.C. Gads Forlag, København.

Ravenhill, M.

1999. "Obituary: Sarah Kane", i *The Independent*, 23. februar 1999.

Saunders, G.

2002. *Love me or kill me: Sarah Kane and the theatre of extremes*, Manchester University Press, Manchester/New York.

Seneca

2002. *Phaedra*, i *Seneca VIII Tragedies*, redigeret og oversat af J. G. Fitch, The Loeb Classical Library, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts.